

Група 04. Історія України. Урок 62. Практичне заняття. Людський вимір війни: демографічні зміни в УРСР. Гісем 11 клас с. 45.

Практичне заняття 1. Людський вимір війни: демографічні зміни в УРСР

ПРИГАДАЙТЕ: 1. Як ви розумієте вислів «людський вимір війни»? 2. Що таке демографічні зміни? 3. Які демографічні зміни відбулися у складі населення УРСР у перші післявоєнні роки?

МЕТА: на основі здобутих знань та аналізу підготовлених повідомлень (презентацій) та досліджень з'ясувати особливості демографічних змін в УРСР у перші післявоєнні роки.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОБОТИ НА ПРАКТИЧНОМУ ЗАНЯТТІ

1. З'ясуйте назву теми та мету заняття.
2. Повторіть матеріал, який необхідно пригадати для роботи на практичному занятті.
3. Відповідно до вказівок учителя виконайте завдання для підготовки до практичного заняття.
4. До заняття опрацюйте наведені в підручнику джерела (рубрика «Документи розповідають») і дайте відповіді на запитання до них (якщо вчителем не було визначено іншого завдання).
5. На практичному занятті працюйте відповідно до пропозицій, наданих у підручнику (хід заняття), якщо відсутні інші вказівки вчителя.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ (теми розподіляє вчитель)

1. Підготувати повідомлення (презентацію) на тему «Демографічні зміни в УРСР у перші післявоєнні роки».
2. Провести невелике дослідження на тему «Які демографічні зміни відбулися у вашому населеному пункті, районі, області в перші післявоєнні роки» (за розповідями свідків подій або мемуарними джерелами).

ХІД ЗАНЯТТЯ

1. Об'єднайтеся в малі групи за тематикою підготовлених повідомлень (презентацій) та досліджень, обговоріть результати їх виконання й визначте найцікавіші роботи.
2. Запропонуйте класу спільні висновки, яких ви дійшли під час роботи в малих групах.
3. Презентуйте класу визначені в групах найцікавіші з підготовлених до уроку повідомлень (презентацій) та досліджень.
4. Сформулюйте висновки відповідно до мети заняття.

Документи розповідають

Сучасний український історик Я. Грицак про демографічні зміни в УРСР у післявоєнні роки

...Закінчення війни відкрило нові джерела західних впливів. До 1947 р. із Німеччини до України повернулися 1 млн 250 тис. осіб — близько 40 % українців, насильно депортованих на роботи до Рейху. Майже 300 тис. із них одразу були вивезені НКВС до Сибіру нібито за державну зраду...

...Перемога у війні дозволяла використовувати у відбудові господарства «трофейне» німецьке устаткування й німецьких військовополонених...

...У 1950 р. в українських містах проживало 12,8 млн осіб — на мільйон менше, аніж 1940 р. Дві третини населення республіки в 1950 р., як і в 1940 р., становили мешканці села...

Які висновки про демографічні зміни в УРСР у післявоєнні роки можна зробити за наведеними автором джерела фактами?

Зміни кількості населення УРСР за м. Києвом та областями за роки війни

Область	Залишилося населення після визволення (у % до кількості населення на 1941 р.)		Область	Залишилося населення після визволення (у % до кількості населення на 1941 р.)
м. Київ	35,4		Київська	65,5
Полтавська	69,4		Херсонська	64,4
Вінницька	69,3		Запорізька	63,9
Кам'янець- Подільська	69,0		Чернівецька	63,1
Рівненська	68,9		Тернопільська	61,6
Сумська	68,8		Волинська	61,5
Житомирська	68,7		Дніпропетровсь ка	60,2
Чернігівська	68,6		Харківська	59,1
Кіровоградська	68,0		Одеська	58,6
Миколаївська	67,8		Ворошиловград ська	53,6
Станіславська	67,2		Сталінська	53,2
			Усього	62,7

Де в УРСР за роки війни кількість населення зменшилася найбільше? Чому, на вашу думку, це відбулося?